

KIDDUSH LEVANA

(1) שמות פרק יב

(ב) הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם רֵאשׁוֹן חֲדָשִׁים רֵאשׁוֹן הוּא לְכֶם לְחֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה:

(2) תלמוד בבלי מסכת סנהדרין דף מב עמוד א

ואמר רבי אחא בר חנינא אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן: כל המברך על החדש בזמנו - כאילו מקבל פני שכינה, כתיב הכא: + שמות י"ב + החדש הזה וכתוב התם + שמות ט"ו + זה אלי ואנוהו.

(3) תורה תמימה הערות שמות פרק יב הערה ח

...י"ל משום דענין חדוש הלבנה מורה על הנהגת הקדוש ברוך הוא את העולם וחדושי חדשים לבקרים, והמברך על החדש הוא כמו שמעיד בגלוי על הנהגת הקדוש ברוך הוא את העולם ורואה בכבודו, ועל הפי' זה אלי ואנוהו דרשו ג"כ שראו כבודו על הים בגלוי כפי שיתבאר לפנינו שם.

(4) רש"י שמות פרק יב פסוק ב

(ב) החדש הזה - הראהו לבנה בחידושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיה לך ראש חודש. ואין מקרא יוצא מידי פשוטו, על חדש ניסן אמר לו, זה יהיה ראש לסדר מנין החדשים, שיהא אייר קרוי שני, סיון שלישי:

(5) רמב"ן שמות פרק יב פסוק ב

וטעם החדש הזה לכם ראש חדשים, שימנו אותו ישראל חדש הראשון, וממנו ימנו כל החדשים שני ושלישי עד תשלום השנה בשנים עשר חדש, כדי שיהיה זה זכרון בנס הגדול, כי בכל עת שנזכיר החדשים יהיה הנס נזכר, ועל כן אין לחדשים שם בתורה, אלא יאמר בחדש השלישי (להלן יט א...): וכמו שתהיה הזכירה ביום השבת במנותינו ממנו אחד בשבת ושני בשבת, כאשר אפרש (להלן כ ח), כך הזכירה ביציאת מצרים במנותינו החדש הראשון והחדש השני והשלישי לגאולתינו, שאין המנין הזה לשנה, שהרי תחלת שנותינו מתשרי... וכבר הזכירו רבותינו זה הענין, ואמרו שמות חדשים עלו עמנו מבבל (ירושלמי ר"ה א ב, ב"ר מח ט), כי מתחלה לא היו להם שמות אצלנו, והסבה בזה, כי מתחלה היה מניינם זכר ליציאת מצרים, אבל כאשר עלינו... חזרנו לקרא החדשים בשם שנקראים בארץ בבל, להזכיר כי שם עמדנו ומשם העלנו הש"י.

(6) רמב"ם הלכות ברכות פרק י הלכה א

ברכות אחרות ודברים אחרים הרבה שאין בהן פתיחה ולא חתימה תיקנו חכמים דרך שבח והודיה להקב"ה, כמו ברכות התפלה שכבר כתבנו, ואלו הן הבונה * בית חדש

והקונה כלים חדשים בין יש לו כיוצא בהן בין אין לו א מברך ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

(7) רמב"ם הלכות ברכות פרק י הלכה טז

הרואה קשת בענן מברך מ ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם זוכר הברית ונאמן נ בבריתו וקיים במאמרו, ס הרואה לבנה בחדושה מברך ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם חק וזמן נתן להם שלא ישנו את תפקידם ששים ושמחים לעשות רצון קוניהם פועלי אמת ופעולתם צדק וללבנה אמר שתתחדש עטרה תפארת לעמוסי בטן שהם עתידין להתחדש כמותה ולפאר ליוצרים על כבוד מלכותו ועל כל מה שברא ברוך אתה יי' מחדש החדשים .

הלכה יז וצריך לברך ברכה זו מעומד, שכל המברך על החדש בזמנו כאילו הקביל פני השכינה, אם לא בירך עליה בליל הראשון מברך עליה עד ששה עשר יום בחדש עד שתמלא פגימתה.

(8) שו"ת נודע ביהודה מהדורה קמא - אורח חיים סימן מא

שאלה : אם המולד של ר"ח אדר היה בער"ח ואז כלה זמן קידוש לבנה בפורים באופן שליל י"ד שהיא ליל קריאת המגילה היא לילה אחרון שיכולים לקדש הלבנה ואם לא קדשוהו בו בלילה עבר הזמן. ולא נראית הלבנה כל אותן הימים ובליל י"ד באמצע קריאת המגילה נתפזרו העבים וזרחה הלבנה אם יש להפסיק באמצע קריאת המגילה לקדש הלבנה כי אולי אם ימתינו עד סוף הקריאה תתכסה בעבים... ונשוב לדברינו להקדים קידוש הלבנה משום תדיר ועוד המגילה ודאי לא יעבור הזמן והלבנה עכ"פ יש ספק שמא תתכסה בעבים

(9) מגן אברהם סימן תכו

נשים פטורות - דמ"ע שהז"ג הוא ואף על גב דהם מקיימות כל מ"ע כגון סוכה מ"מ מצוה זו אין מקיימים מפני שהם גרמו פגם הלבנה (שלי"ה) עמ"ש ססי רצ"ו ובסנהדרין פ"ה אמרי' על ברכת הלבנה הני נשי דידן נמי מברכי משמע קצת דמברכין ואפשר דל"ד נשים אלא לישנא בעלמא נקט :

(10) שולחן ערוך אורח חיים הלכות ראש חודש סימן תכו סעיף ב

(ד) <א> אין מברכין על הירח * (ה) ב אלא * במוצאי שבת כשהוא מבושם ובגדיו נאים. הגה : ודוקא אם ליל מוצאי שבת הוא ג קודם י' בחדש, אז ממתניין עד מוצ"ש. (ו) אבל אם הוא אח"כ, אין ממתניין עד מוצאי שבת שמא יהיו ב' לילות או ג' או ד' עננים ולא יראו הלבנה ויעבור הזמן... ותולה עיניו ומיישר רגליו * ומברך (מעומד)... ונוהגין לומר : דוד מלך ישראל חי וקיים, שמלכותו נמשל ללבנה ועתיד להתחדש כמותה וכנסת ישראל תחזור להתדבק בבעלה שהוא הקדוש ברוך הוא, דוגמת הלבנה המתחדשת עם החמה שנאמר : שמש ומגן ה' (תהילים פד, יב) ולכך עושין שמחות ורקודין בקידוש החדש דוגמת שמחת נשואין.

(11) משנה ברורה סימן תכו ס"ק יג ותולה וכו' ואומר וכו' - כתב בשו"ת כנה"ג דמשמע לכאורה דעד גמר כל הסדר תולה עיניו בה וכן נהוג עלמא אבל שמע משם ספר חרדים שהחמיר בזה מאד מלהסתכל בלבנה ולא התיר להסתכל בה אלא עד שסיים הברכה והמ"א בשם שלי"ה החמיר [יד] עוד יותר דאפילו בשעת הברכה אין לו להסתכל בה אלא רואה אותה פעם אחת כשירצה לברך ואח"כ לא יסתכל בה :

סעיף ג עד אימתי מברכין עליה, עד י"ו (יז) יב מיום [ט] המולד, * (יח) ולא י"ו בכלל.

משנה ברורה סימן תכו ס"ק יז

(יז) מיום המולד - ל"ד מיום [טז] אלא משעת המולד מניין דמשעה זו מניין ט"ו יום מעלי"ע וא"כ כשהיה המולד באמצע יום הראשון מותר לקדש בליל יום שני דעדיין ליכא ט"ו מעלי"ע :

(12) סעיף ד אין מברכין עליה (כ) <ג> עד שיעברו יג [י] שבעת ימים עליה. הגה : [יא] ואין מקדשין הלבנה (כא) יד <ד> תחת הגג (הגהות אלפסי החדשות).

משנה ברורה סימן תכו ס"ק כ

(כ) עד שיעברו ז' - ורוב [יח] האחרונים פליגי ע"ז ולדידהו עכ"פ לאחר ג' ימים [יט] מעלי"ע מעת המולד שנהנין כבר מאורה יש לברך עליה ואין להחמיץ המצוה אכן אם הג' לחודש הוא באחד מימי השבוע [כ] נכון להמתין עד מו"ש הבאה